

« omnis gratia in nos influxit; et per consequens peccata mortalia in eis delet, non sicut causa proxima, sed in quantum gratiam contritionis eis impletat. » Sicut enim multi peccatores cum Christo in terris conversantes, se ad culpam depoñendam extimulari sentiebant, ita multi Missæ assistentes, impulsus saepe experiuntur internos, quibus incitantur, ut ad pœnitentiam confugiant. Et ideo bene monet Blosius, dicens¹: « Quoties interes divinissimo Missæ sacrificio, hostiam in eo per sacerdotem consecratam offer devota mente Deo in expiationem et satisfactionem pro peccatis tuis. Offer eam illi in odorem suavitatis et laudem æternam, pro tua, omniumque salute. »

5. — Joannes Osorius efficacissimam adducit rationem ad probandum, virtutem hujus sacrificii esse indulgentiam peccatorum; dicit enim²: « Lex fuit inviolata, quam Paulus ostendit, sine sanguinis effusione non fit remissio; remittebat olim Deus peccata et eorum pœnas et propitiatus erat hominibus, cum ei sacrificia offerebantur, sed non propter sacrificia illa, quid enim erat in eis, quod Deo placere posset? Fides ergo Mediatoris, et fides sacrificii Christi, quod illa figurabant, efficiebant, ut grata essent Deo. » In cuius probationem illud adducit Apostoli argumentum, ad Hebreos in hæc verba scribentis³: Si enim sanguis hircorum et taurorum et cini vitulæ aspersus inquit sanctificat ad emundationem carnis, quanto magis Sanguis Christi, qui per Spiritum Sanctum semipsum obtulit immaculatum Deo emundabit conscientiam nostram ab operibus mortuorum? Idem Osorius hactenus dicta alio quodam motivo confirmat, dicens: « Quando quisquam graviter læsit alium, curat, si ejus amicitiam desiderat et peccati veniam, aliquid ei gratum offerre, quo læsus injuriat remittat et offensori reconcilietur. Sic Jacob dixit: Placabo eum muneribus. Ita cum nos in Deum graviter peccaverimus ut ei reconciliemur indigemus sacrificio. Christus vero sacrificium est expiationis; hoc enim facto ait Augustinus, solent servi delinquentes veniam consequi, si filios charismos dominis objiciant, quibus ira mitigatur; sic orabat Psalmista, respice in faciem Christi tui. » S. Augustinus Missæ sacrificium dignissimo hoc epitheto honorat⁴, dum illud vocat victimam sanctam, qua deletum est chryrographum quod erat contrarium nobis; qua triumphatus est hostis, computans nostra delicia et quærens quid objiciat et nihil inveniens in illo, in quo vincimus. » Post diluvium, quo Deus quantum divina ejus justitia generi humano indignata fuisset, ostendit⁵: Noe ædificavit altare Domino et tollens de

¹ BLOS., Spec. sive conclavi animæ. — ² JOAN. OSOR., Missæ sacrif. — ³ HEB., IX, 11. — ⁴ S. AUG., I. IX Conf. — ⁵ GEN., VIII, 21.

cunctis pecoribus et volueribus mundis, obtulit holocausta super altare, odoratusque est Dominus odorem suavitatis et ait: Nequaquam ultra maledicam terræ. Quod si autem sacrificium quoddam ex virtutis, ovibus et volueribus Deo oblatum tantæ efficacia fuit, ut in finem usque sæculorum fulmina maledictionum, mundo ad ejus interitum immittendarum, coercere potuerit, quid de illo sacrificio dicemus, in quo Æterno Patri Unigenitus Filius ejus pro salute nostra offertur? « Per humanam carnem, » inquit S. Laurentius Justinianus¹, « pacis se Dei et hominum fecit auctorem. Hujus pacis se obsidem fecit, cum se in hoc præbuit sacramento, propterea ait: Ecce ego vobis sum omnibus diebus usque ad consummationem sæcali. » In oratione quadam secreta Missæ, Ecclesia has Deo porrigit preces²: « Oblationibus nostris quæsumus Domine, placare susceptis et ad te nostras etiam rebellis compelle propitiis voluntates. » Salmeron observat³, quod in Missa græca sacerdos adorat et diaconus in eo, in quo est loco, ter mystice dicentes: Deus propitiatus esto mihi peccatori. » S. Gregorius in homilia quadam de salutaribus Missæ sacrificii effectibus disserens, ait⁴: « Mittamus ad hunc legationem nostram, sacras hostias offerendo; singulariter namque ad absolutionem nostram passionem illius reparamus. » Bellarminus⁵ ut Missæ sacrificium propitiatorium esse contra hæreticos convincat, eosque confutet, multas citat Sanctorum Patrum auctoritates⁶. Allegat enim Origenem, qui in homilia super Leviticum, adductis illis Christi verbis: In mei memoriam facietis, subiungit: « Ista est memoratio sola, qua propitiū facit Deum hominibus. » Citat quoque S. Athanasium, quem etiam Damascenus allegat, dicentem⁷: « Incruentæ hostiæ oblatio, propitiatio est. » S. Basilus Magnus in liturgia sua ita scribit: « Dignos efficit nos, qui puro corde stremus coram te, tibique ministremus et offeramus sacrificium hoc venerandum, ad abolenda delicta nostra et pro piaculo populi tui. » S. Cyrilus Jerosolymitanus postquam Eucharistiam, propitiacionis hostiam appellasset, subiungit, inquiens⁸: « Christum pro nostris peccatis maclatum offerimus, ut et nobis et illi eum, qui est benignissimus, propitiū reddamus. » D. Chrysostomus in libro vi de sacerdotio supe-

¹ S. LAUR. JUST., de casto connub. — ² Or. secr. sab post Dom. IV Quadr. — ³ SALM., t. IX, fr. 23. — ⁴ S. GREG., in Evang. — ⁵ BELL., t. II de Sacrif. Missæ. — ⁶ ORIG., h. 13 in Levit. — ⁷ S. ATHAN., s. de dei unct. — ⁸ S. CYR. JEROS., Mystag.

raddit, inquiens¹: « Sacerdos pro universo orbe terrarum legatus intercedit, deprecatorque est apud Deum, ut hominum omnium, non viventium modo, sed etiam defunctorum peccatis propitiis sit. » Neque minorem quædam S. Augustini in Leviticum attestatio considerationem meretur, dum inquit²: « In multis sacrificiis, quæ pro peccatis offerebantur, unum hoc nostrum sacrificium significatur, in quo vera sit remissio peccatorum, » qui idem S. Doctor alibi eamdem prosequens materiam³, ingeniosam admodum, quare Missa non nisi ad sæculorum finem duratura sit, assignat rationem, quia scilicet tunc non amplius invenietur, cui remittantur, aut condonentur peccata, utpote cum tunc omnis desinat offendens.

6. — Pro horum nihilominus omnium intelligentia, dogma quoddam singulariter advertendum est Cardinalis Bellarmini, quod in hæc tradit verba: « Non majorem vim habere potest sacrificium Missæ, quam sacrificium crucis, cum sacrificium Missæ vim habeat a sacrificio crucis; sacrificium autem crucis non efficienter et immediate justificavit, sed tantum impetratorie et meritorie, alioquin continuo omnes homines justi effecti essent, cum Dominus pro omnibus hominibus se Deo in sacrificium obtulerit. » Ideoque sic concludit, dicens: « Sacrificium Missæ non justificat homines immediate, sed impetrat, ut ex merito sacrificii detur hominibus gratia et donum pœnitentiae. »

DISCURSUS VI

SACRIFICIUM MISSÆ IMPETRATORIUM ESSE, VARIIS PROBATOR RATIONIBUS ET EXEMPLIS.

IDEA SERMONIS. — 1. Incruentum SS. Missæ sacrificium est impetratorium et aliorum mysteriorum complementum. — 2. Probatur Missæ sacrificium esse impetratorium. Cum sacrificia veteris legis merita impetraverint, quanto magis sacrificium Missæ. — 3. Væ mundo si hoc sacrificium nobis deesset, per illud enim impetramus auxilia gratiæ. Quid designet, quod Amos viderit Dominum stantem super altare. — 4. Sacrificium Missæ impetratorium esse, probant varia sequentia exempla. Triginta ægroti audita Missa sanantur. Mulier quædam munita sacrificio Missæ, ab insolenta lenonis miraculose defensa fuit et leno a cane occisus. — 5. Anima per S. Missam liberatur a purgatorio. Alia historia confirmans sacrificium Missæ esse impetratorium. — 6. Aliæ similes historiæ S. Phil. Ner. quatuor adolescentibus hebræis per sacrificium Missæ impetravit conversionem ad Christi fidem. Adduntur alia stupenda miracula tum S. Hostiæ tum SS. Missæ sacrificii.

Christus Jesus interpellat pro nobis. Rom., viii, 45.

1. — Ex his Apostoli verbis Doctor Angelicus sacrificium incruentum impetratorium esse deduc-

¹ D. CHRYS., l. VI de Sacerd. — ² S. AUG., in Levit. — ³ Id., l. XX de Civ. Dei. — ⁴ BELL., l. II de Missa.

cit, inquiens: « Humanitatem pro nobis assumptam, et mysteria in ea celebrata conspectui paterno representando. » Missæ sacrificium, ut nemo nescit, omnium aliorum mysteriorum est complementum, unde in consecratione calicis appellatur mysterium fidei. Volens itaque Christus seipsum sacrificans, continuas pro nobis a Patre obtainere gratias, hoc frequenter, tanquam efficacissimum adhibet sacrificium, in quo suam representat humanitatem, cui nulla dari potest repulsa: « Putasne aliud esse altare » interrogat S. Paschasius¹, « ubi Christus Pontifex assistit, quam corpus suum, per quod et in quo Deo Patri vota fidelium, et fides credentium offertur? » Ex quo loquendi modo pater, non aliud hoc esse altare, in quo celestium gratiarum expeditur signatura, quam sanctissimam Filii Dei, ad Patris dexteram residentis, humanitatem, qui interpellat pro nobis, dum absque eo, quod se elonget inde, in incruentum descendit hostiæ sacrificium. Qua de re S. Irenæus ita scribit²: « Verbum dedit populo præceptum faciendarum oblationum, quamvis non indigeret eis, ut disceret Deo servire. Sic et ideo nos quoque offerre vult munus ad altare frequenter sine intermissione. Est ergo altare in cœlis, illuc preces nostræ, et oblationes nostræ diriguntur. » Imo non qualescunque, sed omnipotentes sunt sacrificii hujus intercessiones: idem namque qui hic offertur super altare lapideum consecratum, ad dexteram residet Patris tanquam advocatus, et veluti secunda sanctissimæ Trinitatis Persona, simul cum Patre et Spiritu S. tam dignam, tamque meritoriam, qualis ipse est, mortali hoc vestitus corpore, acceptat oblationem.

2. — Ad penetrandam Missæ efficaciam, impetrandasque quas, in ea petimus gratias, utilissima se insinuat per Osorium facta consideratio, dum inquit³: « Solet, qui beneficium aliquod ab alio impetrare desiderat, muneribus datis, ejus voluntatem lenire et disponere; sic ergo Patris Æterni voluntatem cura tibi conciliare Christi oblatione, ut nihil tibi neget eorum, quæ petis. Sed obsecro, qui gratias, et sine ullo pretio innumera bona concedere solet, qui pro minimis maxima donat, quid tibi negabit Christum offerenti? Obtulit Abram filium, et continere se non potuit, quin diceat: Benedicens benedicam tibi, et multiplicabo semen tuum sicut stellas cœli: quid negabit offerenti Christum? Quid amplius Ecclesiæ dari potuit, ut confidenter universa peteret, quam Christus, quem offerat in eorum pretium, quæ petit? » Cardinalis Bellarminus ut hæreticos, qui se Missæ sacrificio opponunt, evidentibus rationibus convincat, Missæ sacrificium impetratorium esse probatur, sacrificium Davidis eo tempore oblatum adducit, quo Jerosolyma per pestilentiam brevi temporis

¹ S. PASCH., de Corp. et sang. Christi. — ² IREN., l. IX. — ³ OSOR., de Missæ div.

spatio in cœmiterium quoddam redacta fuit : tunc enim David rex, pietate et compassionem commotus, pro salute populidivinæ majestati sacrificavit, cessavitque subito mortalitas¹: « David, » inquit, « obtulit pacifica pro peste avertenda, et impetravit. Onias « obtulit hostiam salutarem pro vita temporali Heliодori, quam etiam impetravit. I Esdræ, v, immo labant hostias pro vita regis Darii et filiorum ejus. » Ex quibus exemplis hanc deducit consequentiam, quod si sacrificia illa, quæ nostri sacrificii umbra tantum, et figura erant, iis, pro quibus offerebantur, impetrabant gratias, quanto aequius est, ut similes gratias vivaciter speremus, quando in Missa offerimus, et sacrificamus eundem Dei Filium, qui coram Patre suo pro salute nostra continuo assistit, et intercedit². S. Cyrillus Jerosolymitanus hac de re ita scribit³: « Postquam confectum est illud spirituale sacrificium, et ille cultus incuruentus super ipsa propitiacionis hostia, obsecramus Deum pro communi Ecclesiarum pace, pro tranquillitate mundi, pro regibus, pro militibus, pro sociis, pro ægrotis, et affictis, et pro omnibus qui egent auxilio. » Bellarminus virtutem hujus sacrificii impetratoriam sequenti pariter probat ratione: « Sacrificium crucis fuit meritorium, satisfactorium et impetratorium vere, et proprie: quia Christus tunc mortalis erat, et mereri, et satisfacere poterat; sacrificium Missæ proprio solum est impetratorium, quia Christus nunc immortalis nec mereri nec satisfacere potest. Cum autem dicitur propitiatorium, vel satisfactorium, id intellegendum est ratione rei quæ impetratur. Dicitur enim propitiatorium, quia impetrat remissionem culpæ; satisfactorium, quia impetrat remissionem penæ; meritorium, quia impetrat gratiam benefaciendi, ac merita acquirendi. »

3. — Væ mundo, nisi pietas, et providentia divina hoc ei sacrificium reliquisset, quia cum in hac valle lacrymarum⁴, ubi circumdederunt nos mala, quorum non est numerus, Ps. xxxix, 13, multis indigamus gratiis et auxiliis, hæc nunquam consequi possemus, utpote qui per tot offensas, quibus divinam bonitatem continuo exasperamus, gratiis illis nos prorsus indignos efficimus; et tamen experientia constat, quod etiam dum peccatores, et rebelles sumus, Dei erga nos beneficia sentiamus: quæ utique nulli alteri cause attribuenda veniunt, quam quod in sacrificio Missæ, quovis momento, et quavis hora in terra per totum Christianismum offeratur Jesus Christus, qui interpellat pro nobis⁵; cum enim ipse sit sol justitiae, qui solem suum oriri facit super bonos et malos⁶, continuo pro nobis intercedit, et necessaria saluti nostræ bona postulat. Amos Prophetæ in quadam visione dicit⁷: *Vidi Dominum stantem super altare.*

¹ BELL., *de Sac. missæ*. — ² S. CYR. JER., *Cat. Myst.*
— ³ BELL., *ib.* — ⁴ PS. XXXIX, 13. — ⁵ MATT., V, 45. —

⁶ AMOS, IX, 44.

At vero quidnam in eo latet mysterii, quod Dominum in eo situ positum super altare conspexerit? Pro meliori hujus intelligentia reflectendum est ad id, quod in Actibus Apostolorum de protomartyre Stephano scribitur, videlicet quod Christum ad dexteram Patris stantem conspexerit: *Ecce, video cœlos apertos, et JESUM stantem a dextris Dei.* Ubi Glossa ait: « Per vocem stantem habitus auxiliantis ostenditur. » Oecumenius similiter ait⁸: « Stantem et non sedentem vidit JESUM B. Stephanus, ut suam exhibeat Christus protectionem »: idem igitur in praesenti asserere possumus, videlicet quod Amos Dominum stantem super altare viderit, « ut suam exhibeat protectionem. » Cum igitur ut S. Joannes Apostolus ait⁹: *Advocatum habeamus apud Patrem JESUM CHRISTUM JUSTUM, qui nobis juxta thronum Dei patrocinatur, qui cum ipso ejusdem est substantia, et essentia, ejusque sacratissimam humanitatem in sacrificium Deo offeramus, qui ejus intercessionem omnipotentem apud Deum futuram esse non videt: maxime cum ut Apostolus ait¹⁰, introiverit in cœlum, ut appareat nunc vultui Dei pro nobis.* Illuc spectat viri cuiusdam sapientis et pii, atque erga Missæ sacrificium plurimum devoti discursus, quem Osorius in haec verba refert¹¹: « Vir fuit insigni pietate prædictus, qui dicere solebat: « videor mihi, quod peto, nihil esse, cum Missæ sacrificium offero; tanta enim res est, quæ Deo offeratur, ut nihil reputandum sit omne, quod a Deo petitur. Finge te adfuisse Cruci Christi, quando sanguinem fundebat pro mundo, quando latro exauditus est, si tunc sanguine Christi collecto propter illum dona a Deo peteres, qua obsecro fiducia obtainendi postulares? Hac fiducia in Missa tibi petendum est. Idem enim sacrificium ibi offeratur, idem sanguis, eadem merita Deo propo-nuntur. »

4. — Porro sacrificium hoc impetratorium esse, innumeris in historiis recensiti eventus confirmant. Etenim Bozius sequens, quod in Japonia contigit, miraculum in haec verba enarrat¹²: « Erant in domo quadam Funai circiter ægroti triginta. Missam celebrari in loco, ubi morabantur, supplices petierunt. Concessum est illis; sacrificio peracto, repente omnes electo sani surrexerunt. » Fuit igitur salus corporis horum infirmorum, illius sacrificii effectus, utpote, quod pro salute corporis obtinenda saepenumero offertur; unde in oratione quadam secreta, quæ recitat in Missa dominicæ quartæ Adventus, sacerdos hoc modo precatur: « Sumpsis muneribus, quæsumus Domine, ut cum frequentatione mysterii crescat nostræ salutis effectus » quæ verba tametsi principaliter de animæ salute intelligentur, idem tamen effectus

¹ ACT., VII, 45. — ² OCCUM., *ib.* — ³ I JOAN., II, 2. — ⁴ HEBR., IX. — ⁵ OSOR., *ib.* — ⁶ THOM. BOZ., *de Signis Eccl.*

merito sperari potest etiam quoad salutem corporalem obtinendam, prouti prædicti in Japonia infirmi experti fuerunt. Et ideo S. Ambrosius in *præparatione Missæ pro die sabbatino*, ita orandum esse monet¹³: « Esto tu tamen, continua salus animæ et corporis mei. » In historiis selectis Augustini Manni sequens refertur historia. Cum enim juvenis quidam insano erga mulierem quamdam rara pulchritudinis, accensus amore, eamdem promisis, precibus et blandimentis in sua conatus fuisset seducere desideria, ac tandem eadem potitus fuisset, mulier illa mox erroris sui commissipenitens, eumdemque amare deplorans, omnem carnali huic juveni deinceps aditum præclusit. Qui repulsam hanc sufferre nequaquam valens, quamdam prædictæ mulieris ancillam conveniens, eidem si commoditatem sibi dominam ipsius adeundi subministraret, ingentem pecunia summam pollicitus fuit: quæ auri amore exæcata, sequentem eam conveniendi modum lascivum juvenem edocuit, videlicet ut domina sua ad Missam audiendam e domo egressa, ipse dōnum illius ingrediens, clam in cubili absconderetur. Juvenis lenæ consilium executus, muliere prædicta in Ecclesia Missam auscultante domum mulieris ingressus, in abditissimis ejus se recondidit penetralibus, ut desideratam expectaret prædam; subdit vero historia: « Cum mulier reversa esset sacrificiis munita, ille ex improviso objicit sese conspectui mulieris, æstro libidinis et spiritu nequissimo comitatus; insurgit rogans et ne diutius deneget ei, quod tam vehementer concupiscat, variis blanditiis animum mulieris primum sollicitabat. Turbata est illa in conspectu ejus et expavit et cœlum suspiciens, quanta potuit vi, juvenis rejectit petulantiam. Deinde cum pararet ei violentas inferre manus, astitit illico canis ferocissimus, qui foeminae trocinius suscipiens, contra juvenem dente ira cundo prosilivit et apprenenso collo ejus tam ferociter tam immaniter hue et illic discerpsit, donec amputatum a corpore separaret. Canis cruentum caput secum detulit et disparuit. » Quis autem hanc adeo miraculosam pudicitia hujus mulieris defensionem majori ex parte Missæ fructum et effectum fuisse non agnoscat? Neque enim frustra auctor historiæ mulierem hanc sacrificii munitam fuisse dicit.

4. — De Ivone Dominicano refertur¹⁴, quod, dum in Palestina Provincialis fuisse, pro quodam religiosorum suorum tunc defuncto Missæ sacrificium obstulerit, postque consecrationem hostiæ, Christum sub speciebus panis latentem hisce fuerit verbis affatus: « Dulcissime JESU si TURCA captivum teneret, cui redimendo subditorum quispiam tanti pretii munus offeret quanti est hoc quod

¹ Hist. Sel. AUG. MANNI. — ² JAC. HAUT., I. II, c. 3, d. 5.

¹³ S. GREG., h. 27 in *Evang.* — ¹⁴ BEDA, I. IV Histor Ang. — ¹⁵ BAR., an. 614, n. 39.

fugientes, in Cyprum venissent, parentibus hujus adolescentis ipsum in carcere mortuum esse dixerunt, quo nuncio permoti parentes, tres quovis anno Missas pro ejus anima celebrari curarunt. Post quatuor vero annos adolescens e carcere fugiens, in domum redit paternam quem pater et mater ejus non ut e carcere fugitivum, sed ut a morte redivivum ingenti cum stupore videntes, post multos inter se habitos sermones ei indi carunt, pro anima ipsius quovis anno ex paterna pietate tres Missas procuratas fuisse, videlicet in festo Epiphaniæ, Paschatis et Pentecostes; quibus ipse subjunxit, se iisdem quoque a viro quodam, qui ardenter portabat lampadem, a vinculis suis exsolutum, omnigavimus fuisse securitate, cum tamen diebus sequentibus iisdem se vidisset vinculis nexus quibus antea.

6. — In catechismo historiali aliud quoddam, tempore Missæ patratum, narratur miraculum: nam parens quidam filium claudum habens, venerat ad S. Launomarum, ut filio sanitatem impetraret. Ille autem hoc solius Dei opus contestatus, utrumque in Ecclesiam induxit, ac sub ipso Missæ sacrificio pro sanitate pueri Deum precatus filium curavit. Porro quantæ efficaciam S. Philippi Neri orationes fuerint, horum exemplorum plena ejus vita.² Veruntamen quando rem aliquam efficaciter impearare, sūmque intentum infallibiliter consequi volebat, ad Missæ sacrificium semper confugiebat. Inter cetera vero de quatuor adolescentibus Hebreis, eodem patre progenitis, in vita ejusdem Sancti refertur quod cum longo tempore, ut ad fidem nostram comparentur, diu opugnati fuissent, ipsi vero semper obstinati et inconcussi persistenter, S. Philippus tandem vesperi quodam eos rogavit, ut velint Deum Isaac, Jacob, Abrahæ interpellare, ut eorum mentes veritatis luce collustrare dignaretur, spoponderitque se proximo adveniente die vim Deo facturum; animadversum igitur fuit, eo prorsus tempore, quo Philippus Missam celebrabat, illos ad suscipiendam Christi fidem aures aperuisse et ut Christiani fierent, consensum dedisse. Interea vero unus illorum in febrim incidit, atque adeo sexta die morbus exasperatus est, ut a medicis desereretur; quem cum sanetus vir Dei visitaret, dixit ei: ex hoc morbo fili nolim decedas; jactarent enim Hebrei tibi a Christianis mortem illatam; quapropter juveni, se die sequente pro ejus salute rogaturum esse promisit. Rem miram! vix sanctus sacrificium perfecrat, cum adolescens plane sanus consurgit et lecto insidens, totaliter febri liber remansit: adeoque hisce fratribus idem prorsus accedit, quod S. Gregorius de Missæ sacrificio in hæc verba scribit³: « Hæc victima singulariter ab æternointeritu anima salvat. » Sicut et quod vene-

rabilis Beda de eodem Missæ sacrificio his verbis asserit⁴: « Sacrificium hoc salutare ad redemptionem valet animam et corporis sempiternam. » P. Rho alia inter de Eucharistia adducta exempla, hoc pariter, nostro imprimis proposito citat accommodum. Miles quidam privatus alapam impegerat, juveni nobili atque vivac spiritus, cui nomen Leo Perierius, qui vindictæ avidus persecutorem inseguens, inque Ecclesia assequens, pectori ejus pugionem superimposuit, confossurus adversarium; quando hic opportunissime ob amorem hostiæ, quæ tunc elevabatur, adolescenti supplicat, dicens: « Per hanc te obsecro parce. » Res stupenda! Mox juvenis retracto brachio vultuque, ast corde longe magis serenatus, in hæc prorupit verba: « Hæc te servat. » Quod quidam Discipuli sermo in hæc confirmat verba, dum de Missæ sacrificii contra casus omnes efficacia ita scribit¹: « Si illo die, quo Missam audivisti, incideres periculum vitæ tue, tunc securior eris et Deus misericorditer de manibus inimicorum te persequentium eripiet. » Qui idem paulo ante eam, quam in exaudiendis nobis Missa continet prærogativam, his indicat verbis: « Oratio tua citius exauditur in Ecclesia et in praesentia Dei et etiam oratio sacerdotis celebrantis, quia quilibet sacerdos in qualibet Missa tenetur orare pro circumstantibus. Hoc patet in canone, in Missa; ubi dicitur: Et omnium circumstantium, quorum tibi fides cognita est et nota devotio, pro quibus tibi offerimus, vel tibi offerunt. Et etiam orationes Sanctorum et Angelorum; nam pie credendum est, quod Sanctus iste vel ille, de quibus legitur Missa, imo Angeli, qui presentes sunt, in speciali orant pro celebrante et circumstantibus et tales orationes cilius exaudientur. » Quo fine et Concilium Tridentinum nos in Missis, quæ in Sanctorum honorem celebrantur, eorumdem intercessiones sperare ac implorare ait, ita tamen, ut ipsum sacrificium nulli possit aut debeat, præterquam soli offerri Deo, unde et sacerdotem observat non dicere: « Offero tibi sacrificium Petre, vel Paule, sed Deo; ex illorum victoris gratias agens, eorum patrocinia implorat, ut ipsi pro nobis intercedere dignentur in cœlis, quorum memoriam facimus in terris. »

DISCURSUS VII

SACRIFICIUM MISSÆ INSTITUTUM EST AD REFERENDAS PRO CONTINUIS, QUOD A DEO ACCIPIMUS, BENEFICIIS GRATIAS, NOSTRAEQUE SALUTI TAM SPIRITALI, QUAM CORPORALI PLURIMUM CONFERT, NOSQUE A MULTIS ERIPIT PERICULIS, PROUT VARIIS OSTENDITUR EXEMPLIS.

IDEA SERMONIS. — 1. SS. Missæ sacrificium etiam offeratur in gratiarum actionem pro innumerabilibus et continuis beneficiis divinis. — 2. Fines, ob quos hoc

¹ Catech. hist., c. 5, t. XVIII. — ² Vita S. Philippi Neri, l. I, c. 12. — ³ S. GREG., l. IV Dial. — ⁴ BEDA, l. IV Hist. sue gentis.

¹ Discip., s. 48.

sacrificium institutum est, sublimissimi sunt, qui hic enarrantur. — 3. Finis ob quenq; vetera sacrificia et victimæ oblatæ fuerint. Antequam Christus primum institueret et offer. sacrif. corp. et sanguinis sui, Patri æterno egit grat. Quod ipsum nobis faciendum est. Virt. SS. sac. Missæ sæpe e graviss. erimus periculis. — 4. Celeber. hist. quonodo aulicus innocens audiendo Missam evaserit periculum mortis. — 5-6. Aliud exemplum vere stupendum. — 7. Quidam alias non audiens Missam, fulgure tactus fuit. — 8. Duo in die dominica sacram audire negligentes, submersi sunt: tertius auditio sacro periculum evasit. — 9. Aliud miraculum exemplum de stupenda efficacia SS. sacrificii Missæ.

Quid retribuam Domino pro omnibus, quæ retribuit mihi? Calicem salutaris accipiam et nomen Domini invocabo. Ps. cxv, 42.

1. — Psalmista incrument in Ecclesia, spiritu prophetico prævidit instituendum sacrificium, quod præterquam quod propitiatorium et impetratorium esset, insuper in gratiarum actionem ordinatum fuit pro innumerabilibus, iisque continua, larga Dei manu in nos collatis beneficiis, ideoque celo gratias acturus, dicebat: *Quid retribuam Domino pro omnibus quæ retinuit mihi?* oculumque in calicem conjiciens salutarem, id est, in Missæ sacrificium subjungit: *Calicem salutaris accipiam etc. Tibi sacrificabo.* Quam forte ob causam ritus jubet ecclesiasticus, ut sacerdos ante consecrationem in præfatione tributum offerat gratiarum, dicendo: « Gratias agamus Domino Deo nostro, » cui respondet minister: « Dignum et justum est, » repetit que sacerdos, dicens: « Vere dignum et justum est, aequum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere. » Ideoque S. Augustinus nos admonet, dicens¹: « Sacrificii Deum non egere quis nescit? Sed nec laudibus nostris eget. Verum sicut nobis, non illi utile est laudare Deum: sic nobis non illi utile est, offerre sacrificium Deo. » Qui idem S. Doctor regium Vatem mysterium hoc prædixisse considerat, dum psalteret: *Deus Deorum Dominus locutus est et vocavit terram, a solis ortu usque ad occasum, ex Sion species decoris ejus et dum paulo post invitans, subderet: Congregate illi Sanctos ejus qui ordinatis testamentum ejus super sacrificia.* In fine autem Psalmi eum dicere advertit: *Sacrificium laudis honorificabit me et ibi via, qua ostendam illi salutare Dei.* « Quod est autem sacrificium laudis sacrificium, quam in actione gratiarum? Et unde majores agendæ sunt gratiae quam pro ipsis gratia per Jesum Christum Dominum nostrum et paulo post nos Missam, non quod Deus nostro egeat cultu, sed ut gratiarum ei tributum præstemus, offerre in hæc docet verba: « Offerimus ei, non quasi indigenti, sed gratias agentes donationi ejus. » Id quod S. Laurentius Justinianus expressit, dum ait²: « Sane nullo alio sacrificio honorificentius laudatur

¹ S. AUG., l. I Cont. advers. leg. et prophet. — ² S. LAUR. JUST., de Corp. Christi.

« Deus quam per Altaris immaculatam hostiam, quam præcipue ob divinæ laudis exhibitiōem complendam, Ecclesie suæ Christus offerandam instituit. Ante quem in eadem penitus conformatite multo prius tempore ita scripsérat D. Chrysostomus¹. « Optima beneficiorum custos est ipsa memoria beneficiorum et perpetua gratiarum actio, propterea et reverenda ac salutaria illa mysteria, quæ in omni certe Ecclesie congregatiōe celebramus, Eucharistia, id est, gratiarum actio nuncupatur. Sunt enim beneficiorum recordatio plurimum, caputque ipsum divinæ erga nos charitatis ostendunt, nosque faciunt debitas Deo gratias semper exolvere. »

2. — Concilium Tridentinum de sacramentis in genere tractans², hanc iis attribuit laudem: « Per quæ omnis vera justitia vel incipit, vel copta augetur. » Hic autem effectus longe excellentior in Eucharistia tanquam in sacramento et sacrificio reluet ut proinde S. Epiphanius de Missa agens, in quadam ad Joannem Episcopum Jerosolymitanum epistola, Eucharistiam appellare non dubitet *Christianorum præcipuum salutem*; cujus fines, ob quos instituta fuit omnino sublimissimi sunt, scilicet ad infinitam Sanctissimæ Triadi dandam gloriam: ut Christus tanquam sponsus suæ semper presens adasset Ecclesie sponsæ, ut vivam in se fideles semper forent mortis Christi, Redemptionisque nostræ memoriam; ut infinitam justitiae divinæ nostris identidem irritatae peccatis offerret satisfactionem; ut per infinitæ gratiarum actionis actus Deo placaret, immensamque illi præstaret complacentiam, tam dilecti ab eo pignoris oblatione; ut pietatem nostram augeret et devotionem et nostram æternam assecuraret salutem, hinc in quadam oratione secreta supplicat sacerdos³: « Devotionis nostræ quæsumus tibi Domine, hostia jugiter impletur, quæ et sacri peregat instituta mysteriori et salutare tuum in nobis mirabiliter operetur. » Quapropter et S. Bernardinus in quodam sermone de modo audiendi Missam, hunc triplicem assignat fructum, dicens⁴: « Primus est, peccatorum remissio, secundus ab æternâ morte salvatio, tertius salutis æternæ participatio. » S. vero Augustinus nulla inter animæ corporisque salutem facta distinctione⁵: « Unicum sacrificium pro salute nostra. » Distinctius tamen S. Damascenus utrique ipsum mirifice suffragari, his astruit verbis⁶: « Hoc vide licet illud sacrificium est purum et incurruentum sacrificium, quod Dominus a solis ortu usque ad occasum oblatum iri per Prophetam predixit. Corpus et Sanguis Christi est ad animæ et corporis nostri incolumentatem tendens, quod nec

¹ D. CHRYS., h. 26 in Matt. — ² Conc. Trid., sess. 7 in Proœm. — ³ Or. secr. in Dom. III Adv. — ⁴ S. BERN., t. II. — ⁵ S. AUGUST., cont. Cresc. — ⁶ S. JOAN. DAM., l. IV Fid.